

noore arhitekti preemia

«Kai» linnainstallatsioonide festivalilt LIFT 11

Bruder Klaus'i kabel Saksamaal

Tallinna vanalinn

teisalt suurepärase botaanik, kes oskab peaauglikult taimedega välja võluda võrratult emotsionaalseid ja tähendusrikkaid ruume.

[6] Kui ajas tagasi vaadata, siis Valve Pormeistri maastiku- ja vormitunnetus on lihtsalt suurepärase ning tema tööd mõjuvad siiani värselt. Täna sellest päevast mu enda kolleegid, kes on väga pühendunud, otsingulised ja loovad isiksused.

INDREK PEIL
HEAD Arhitektid OÜ

[1] Sellele tuleks mõelda preemia andmise järel. [2] Arhitektuur ja arhitektuuriharidus on Eestis elujõuline, üksikhoone tasandil on häid näiteid küll. Kahjuks on tekkinud puudus hoopis elementaarsetest asjadest – näib, et hariliku hoonestatud linnatänava saavutamine on kehtiva poliitika raames pea võimatu ülesanne. Arhitektid peaksid end väljendama konkreetsemalt ja olema valmis vajadusel ise muutma arhitektuuri algingimusi. [3] Arhitekt on eelkõige mõtleja, kelle mõte ulatub füüsilisse ruumi välja. Mõtlemine peab olema lihtsalt tulemuslik, seda ei peaks veel eraldi innovaatiliseks nimetama. Uus põnev teh-

nika võib olla vahel osa protsessist.

Arhitektuur võiks teadlikumalt suhestuda tulevikuga, mitte taastoota pooljuhuslike kombinatsioone varasemast «Darwini meetodil». Uuenduslikkus on eeldusena kees.

[4] Püstitada ise kriitერიu-meid, kuid olla seejuures teistele mõistetav. Enamasti see ei õnnestu.

Mulle meeldivad arhitektuuris pealtnäha tagasihoidlikumad asjad, mille sisu avaneb pikaajaliselt. Aga see sisu peab seal tegelikult ka olema. Ja pealispinda ei tohi kunagi alatahtsustada.

[5] Kui lühidalt, siis hea arhitektuur, mis seab uusi kriteeriumeid, loob uued seosed ning sellele kõigele on leitud inspireeriv ja kokkuvõtlik vorm. See pole mingi ideaal, aga põhimõtete illustatsiooniks sobib «Kai», Siiri Vallneri ja Indrek Peili töö linnainstallatsioonide festivalil LIFT 11.

[6] Ma ei ole eeskujude järgija. Tähtis on asjades ise selgusele jõuda, leida mõttekaaslast ja kaastöötajaid.

VERONIKA VALK
MTÜ Kultuurikatel

[1] Kui ma ei eksi, siis saadetakse laurea-

Väljakutse on jõuda ühisele nõule ja parimale lahendusele arhitekti ja tellija vahel nii, et see rikastaks ka tavaliste linlaste elu.

Eestist võimalikult kaugele – õppereisile ümber maailma ... Paar aastat tagasi tegin tegelikult juba maakerale ühe jutiga poolteist tiiru peale. See juhtus poolkogemata, kuid erialased kontaktid arenesid kõvasti. Kohtasin mõttekaaslast, kellest mõned olen jõudumööda Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri-riteaduskonna avatud loengute sarja raames esinema kutsunud.

Alustatut jätkates tootsin uuel reisil ilmselt taas kaasa hulga ideid loengusarja ja Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri-riteaduskonna rahvusvaheliste koostööprojektide arendamiseks. Täiendaksin olemasolevaid erialaseid sidemeid, et kriitilisi mõtlejaid ja stimuleerivaid loovpraktikuid Eestisse tulevikuski kohale meelitada, et samas Eestit nende maailmakaardile üllatusliku ja inspireeriva paigana joonistada. [2] Vahel tundub, et Eestis nn tavakodanik või «enamus» (ke-

da keegi pole näinud) häbeneb mõnd ehitist, mis mujalt tulijale tundub kõitev ... Värske pilk aitab ära tunda erilise, mis Eestis ehe ja omane. Kuidas ühiskonnas tervikuna osata targe mini ja osavamalt ära tunda ja hoida seda, mis muudab meie elukeskkonna unikaalseks ja eriliseks?

[3] Uuenduslikke, klaare ja sidusaid kontseptsioone – terviklahendusi realiseerida, valmis ehitada pole üldse lihtne. See-eest sisutühjust uute tehnoloogiate ja materjalidega varjata küllap oluliselt kergem, kui rahakott kannatab. Nii et väljakutse on pigem nende kahe poole ühendamisest – kuidas luua kontseptuaalses mõttes innovaatilist elukeskkonda nii, et see haarab ka uuenduslikke ehitusviise ja -materjale.

[4] Väljakutseid on palju ja väga erinevaid – neist kõigist moodustub muster, mida taajume reaalsusena. Aga üheks neist mustri kujunemist määravatest väljakutsetest võib olla arusaam arengubioloogiaga seonduvatest ontogeneesi põhimõtetest ehk võime mõista ja oskus ette näha, kuidas üks või teine arhitektuurne idee ja tehniline teostus toimib konkreetse paiga, sealse sootsiumi kontekstis.

Arhitekt peaks suutma ehituslikke olukordi analüüsida kui bio(tehno)loog, kus arhitektuurne (geniaalne?) idee ehk «geen» on istutatud teatud elukeskkonda, spetsiifilisesse arengu- või kasvutingimustesse.

[5] Miski, mida me kõik kanname endaga pidevalt kaasas, mis tingib meie bioloogilise vajaduse (hea) arhitektuuri ja linnaplaneerimise järele – raku-ehitus.

[6] Mu vanaisa Guido Rajalo on kahe doktorikraadiga keemiainsener, kelle särav elujatav maailmavaade, teguderohke elu täis entusiasmi ja idealismi, teadmistejahu ning oskus omandatud teadmisi jagada, analüütiline mõtlemine, diplomaatiline taktitunne inimestega suhtlemisel ja veel triljon muud imelist isikuomadust on olnud mulle seniste valikute tegemisel ja sihtide seadmisel oluliseks toeks.

INDREK NÄKK
AB Indrek Näkk OÜ

[1] Eks noore arhitekti preemia saamine tähendab ikka tunnustust ning sellega kaasnev laiem tähelepanu võimaldab siinsel arhitektuuri- maastikul rohkem kaasa rääkida.

[2] Arvan, et keskmine Eesti kodanik oskab veel liiga vähe arhitektuuri väärtustada, kuid tendents on paremuse poole. Eesti arhitektid on teinud küll sel sajandil piisavalt suure sammu edasi ning siin on kindlasti oma teened nii Eesti Kunstiakadeemial kui ka Eesti arhitektikonnal üldse kasvulavaks tingimuste loomisel.

[3] Innovatsioon on millegi uutmoodi tegemine, uute ideede ellurakendamine. See võib olla ka vanade materjalide uutmoodi kasutus, kuid eelkõige väljendub innovatsioon uuendus-

Näib, et hariliku hoonestatud linnatänava saavutamine on kehtiva poliitika raames pea võimatu ülesanne.

likus lähenemises, mõtlemise kvaliteedi paranemises.

[4] Eestis on noorel arhitektil väga lai valik eneseteostuseks, seda nii siin kohapeal kui ka rahvusvahelisel areenil, projekteerimises, osaledes konkurssidel, ühiskondlikes organisatsioonides või tehes tellimustöid.

Kuna projekteerimisturg on jälle avanenud, on minu jaoks piisavalt põnevaid väljakutseid erinevate hoonete projekteerimise näol ning uus ja huvitav on mulle kindlasti ka töö rahvusvahelises arhitektide organisatsioonis Euroopa Arhitektide Nõukogus Brüsselis, kus olen järgnevat kaks aastat juhatuse liige.

[5] Selle küsimuse puhul võiks kõigepealt arutleda ja filosofeerida, kas on olemas ideaalset ehk täiuslikku arhitektuuri. Häid arhitektuurinäiteid on samas maailmas palju. Ühe konkreetse objektina võiks välja tuua 1929. aastal ehitatud Mies van der Rohe Saksamaa esinduspaviljoni Barcelonas. Hoon oli oma vormilt ja materjalikäitlusest oma ajast ees ning näitab meile suunda siiani.

[6] Mul on olnud palju häid õpetajaid nii koolis kui ka koostööpartnerite ja kolleegide seas, kes on kindlasti ka eeskujuks olnud, kuid ühe ja ainukese väljatoomine oleks teiste suhtes ebaõiglane.

KADRI KLEMENTI JA AET ADER
Arhitektuurbüroo B210

[1] Tunnustus on alati tore. Samuti on tore olla nominendiks selliste kolleegide kõrval. Auhinnareisid võimaldaks külastada juba tuttavaid kolleege välismaal ja luua uusi kontakte – siduda Eesti tihedalt maailma arhitektuurivõrgustikku. Aga vaevalt, et ükski arhitekt preemiate nimel töötab. Arhitektuur on tõsine töö. Preemiajärgsel hommilul tuleb jälle stuudios laua taha istuda.

[2] Eestis on väga mitmekesine keskkond, mis on kvaliteet omaette. Paljud väliskülalised peavad Tallinna palju põnevamaks kohaks kui lähedal asuvaid stilistilistelt ühtsemad pealinnu. Samas võib öelda, et kohalik üldsus oskab rohkem väärtustada üksikobjekte kui terviklikke keskkondi, näiteks head avalikku linnaruumi.

[3] Ootame avasüli tellijaid, kes paluvad olla innovaatilised. Loomulikult on arhitektuuri loomine väga suur ettevõtmine ning seetõttu on tellijal turvalisem eelistada mitmeid kordi järele proovitud lahendusi. Kuid arhitektuur on ka arhitekti ja tellija koostöö – kui kliendil on südikust uue-nduslikuks mõtlemiseks, siis arhitektil sellistest mõtetest juba

puudu ei jää. Samuti ei pruugi uudsus tähendada tavalisest kallimat toodet, innovaatiline võib olla ka näiteks ehitise loomise protsess iseenesest.

[4] Meie tööviis on väga horisontaalne ja me armastame põhjalikke sisulisi arutelusid. Väljakutse on jõuda ühisele nõule ja parimale lahendusele arhitekti ja tellija vahel nii, et see rikastaks ka tavaliste linlaste elu. Püüame lähtuda põhimõttest, et meie lahendused oleksid edasiviivad – paneksid inimesi avatult mõtlema keskkonnast nende ümber, sellest hoolima ja ka ise selle nimel tegutsema.

[5] Arhitektuurbüroo Snøhetta projekteeritud Oslo ooperimaja, mis arvestab ühtmoodi hästi nii ümbritseva loodusliku keskkonna kui linnaruumiga: hoon suhtleb veega, mille ääres ta asub, moodustades laia linliku sillutatud kaldaala, lubades linlastel ka oma «turjale» ronida. See ei ole tänaval kõrguv tähtis maja, mille ukseid õhtul lukku pannakse, vaid avalik linnaruum, kohtumise ja ajaveetmise paik, mis peidab endas ka üht armastatud funktsiooni – ooperiteatrit.

[6] Meie eeskujud on meie sõbrad. Ikka ja jälle ei suuda me ära imestada, kui motiveeritult ja agaralt inimesed oma tööd teevad. Tihtipeale on need ka näiteks kunstnikud, graafilised disainerid, kellega pidevalt koostööd teeme, aga veel tooksin välja Salto, Kavakava arhitektid ja teised ärsad tegijad, näiteks Kuu ja Kaos.

SALTO AB
kogu kollektiiv

[1] Meie kandideerimise põhjus on pigem see, et arhitektuur leiaks Eestis laiemat kõlapinda. Arvame, et seda Heldur Meeritsa ettevõtmist tuleb igapidi tunnustada ja olla kaasatud.

[2] Eesti kontekstis saab harva rääkida kvaliteetset elukeskkonnast, kuid juba tihe mini kvaliteetsetest üksikobjektidest. Eestis ei mõelda üldiselt arhitektuuri kui kultuuri osast.

[3] On oluline, et pime tehnoloogia ning projekteerimistarkvara võimaluste kasutamine ei domineeriks kriitilise mõtlemise üle. Meie jaoks seisneb innovaatilisus täpsemas suhestumises keskkonna ja ruumi kasutajaga.

[4] Iseenda areng ning iseenda arengu ja majanduse arengu ühildamine.

[5] Tänapäevastest objektidest võiks välja tuua Peter Zumthori Bruder Klaus'i kabeli Saksamaal, kus hoone tekkeprintsip, äärmine lihtsus ja materjalitunnetus on jahmatav.

See on hoone, mis on lihtsalt ise, mis ei representeerigi midagi, ta lihtsalt on.

[6] Ei ole ühtegi väga selget eeskujut, aga näiteks maastiku ja keskkonnaga suhestumise poolest oleme alati imetlenud Valve Pormeistri loomingut. Tegelikult ei saagi meie puhul niivõrd rääkida eeskujudest, kui võrd erinevate elualdkondade inimestest, kelle mõtted meid huvitavad ja kellega sooviks koostööd teha.